

Profiel van de e-shopper

In juni 2000 beschikten ca. 2,8 miljoen Nederlandse huishoudens over een internetaansluiting via de computer thuis. In januari 1998 lag dit aantal nog rond één miljoen huishoudens. Het aantal mensen dat in het huishouden toegang heeft tot internet is tussen januari 1998 en juni 2000 toegenomen van 2,3 miljoen tot bijna 6,5 miljoen.

In de periode januari 1998-juni 2000 is het percentage huishoudens dat over een *personal computer* (PC) beschikt, toegenomen van 59 procent tot 69 procent. Dit betekent dat in deze periode elke maand 34 duizend tot 36 duizend huishoudens een PC thuis hebben gekregen.

Nieuwkomers

Het percentage huishoudens dat ook een internetaansluiting heeft, is in dezelfde periode gestegen van 15 procent tot bijna 41

procent van alle huishoudens. Dit houdt in dat er in deze periode elke maand 55 duizend tot 58 duizend huishoudens met een internetaansluiting bijkwamen.

Geconstateerd kan worden dat de groep huishoudens die internet aanschaft groter is dan de groep huishoudens die een PC aanschaft. Het grootste gedeelte van de nieuwkomers bestaat uit huishoudens die reeds van een PC waren voorzien, maar nog geen internetaansluiting hadden. De groep huishoudens die als niet-gebruikers zowel een PC als een internetaansluiting aanschaft, is kleiner. De drempel hiertoe is dan ook hoger.

Permanent Onderzoek Leefsituatie

De gegevens voor de in deze bijdrage gepresenteerde resultaten zijn ontleend aan het *Permanent Onderzoek Leefsituatie* dat in 1998, 1999 en 2000 is uitgevoerd. De gegevens over 2000 zijn voorlopig en hebben betrekking op de periode januari tot en met juni. De vragen over het computerbezit, de internetaansluiting en het gebruik van het internet zijn in 1998 gesteld aan 81 duizend personen, in 1999 aan 42 duizend personen en in de eerste helft van 2000 aan 19 duizend personen.

Kansen

De kans op het hebben van een internetaansluiting neemt toe naarmate het huishoudinkomen hoger is. Waarschijnlijk spelen hierbij de kosten een rol. De piek in het eerste inkomensdeciel kan worden verklaard uit het grotere aandeel studenten in dit deciel. Deze studenten hebben geen hoog inkomen maar wel vaak een PC met een internetaansluiting. Bijna vier van de tien alleenstaanden beschikken over een PC, bijna twee van de tien hebben een internetaansluiting. Eénoudergezinnen hebben vaker een PC (67 procent) en toegang tot internet (26 procent)

dan alleenstaanden. Veertig procent van de éénuoudergezinnen met een PC heeft ook een internetaansluiting. Voor de groep alleenstaanden geldt dat de helft van de alleenstaanden met een PC ook een internetaansluiting heeft.

Het aantal alleenstaanden dat een PC koopt onder andere met als doel om toegang te krijgen tot het internet is dus beduidend groter dan bij het aantal eenoudergezinnen.

Mannen hebben in hun huishouden vaker een internetaansluiting dan vrouwen. In juni 2000 beschikte 71 procent van de mannen over een PC, 43 procent had een PC met internettoegang. Voor vrouwen was het percentage PC-bezit 66 (37 procent met toegang tot internet).

Hoogopgeleiden (hbo of universiteit) hebben thuis vaker een PC met een internetaansluiting dan minder hoogopgeleiden. Zo heeft in 1999 gemiddeld 85 procent van de hoogopgeleiden thuis de beschikking over een PC, 46 procent heeft toegang tot het internet. Personen van middelbare leeftijd en jongeren hebben vaker een PC en een internetaansluiting dan ouderen (55 jaar of ouder). Na correctie voor het aantal PC-bezitters blijkt dat vooral voor de groep personen tussen de 25 en 34 jaar met een PC het aantal internetaansluitingen hoog is.

E-commerce

Waar gebruiken huishoudens het internet voor? De meer algemene activiteiten *e-mailen* en *surfen* worden het meest gedaan. In juni 2000 wordt in acht van de tien huishoudens met internet gemaïld en gesurfd. Andere activiteiten als het *downloaden* van software en elektronisch winkelen, worden minder vaak ondernomen.

Elektronisch winkelen (*e-commerce*) is het via internet bestellen van goederen en/of diensten, ongeacht de wijze van betalen. De betaling kan elektronisch gebeuren, bijvoorbeeld via het intoetsen van het *creditcardnummer*, of door middel van een factuur bij aflevering.

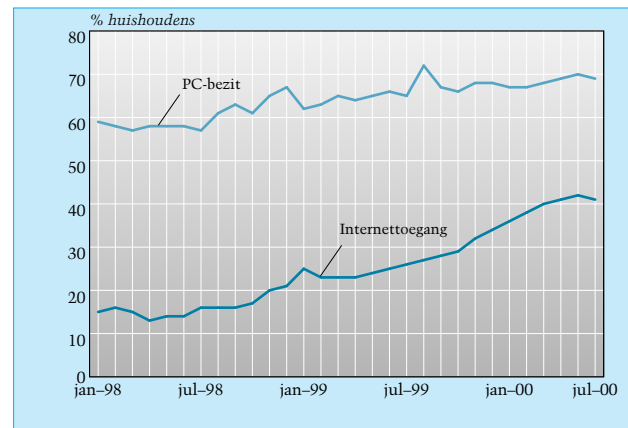
Begin 1998 had één procent van alle Nederlandse huishoudens wel eens iets besteld via internet. In juni 2000 is het percentage huishoudens dat elektronisch winkelt bijna zes procent.

Het aantal huishoudens dat elektronisch winkelt is dus gering. Maar de groei van het elektronisch winkelen is groot. In januari 1998 heeft een op de vijftien huishoudens wel eens iets besteld via internet, in juni 2000 deed een op de zeven huishoudens dit. Elektronisch winkelen door huishoudens groeit dus sneller dan de groei van het aantal internetaansluitingen.

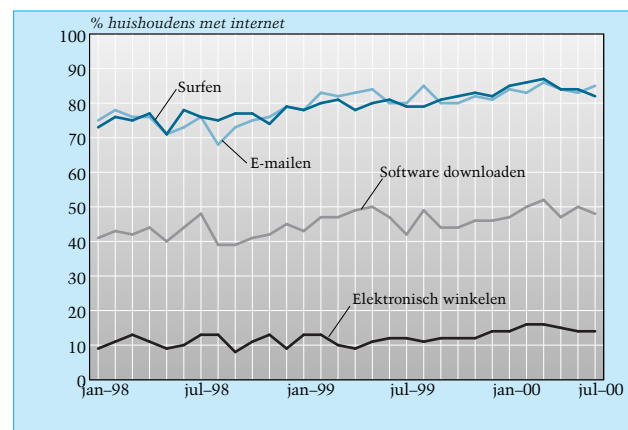
Huishoudenkenmerken

Elektronisch winkelen neemt toe met de hoogte van het inkomen. De rijkste groep huishoudens doet dit het meest. Maar de relatie tussen inkomen en elektronisch winkelen is gecompliceerd, want ook andere huishoudenkenmerken dan de hoogte van het inkomen spelen een rol. Andere kenmerken die de kans op elektronisch winkelen verhogen zijn: man (14 procent),

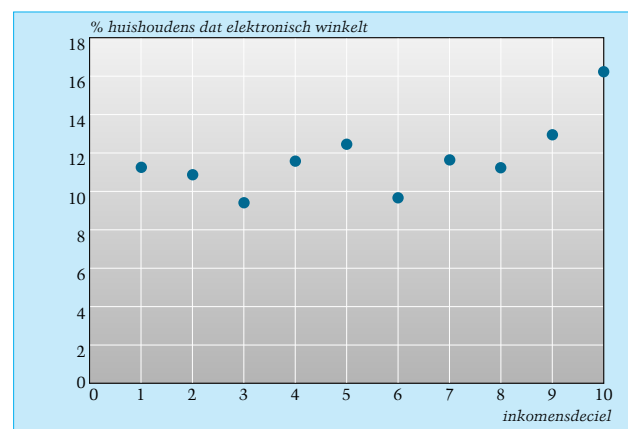
PC-bezit en internettoegang

Internetgebruik

Elektronisch winkelen naar hoogte van het inkomen, 1999

alleenstaanden (15 procent), opleiding (hbo, universiteit, 16 procent) en leeftijd (25 tot 34 jaar, 17 procent). Het prototype van de elektronische *shopper* is dus een hoogopgeleide, alleenstaande man, tussen 25 tot 34 jaar oud met een behoorlijk inkomen. ◀

Vincent Fructuoso van der Veen